

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача свята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграшчы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ і СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Шкодны палітык.

Мы, як адвечныя жыхары Літоўска-Беларускага Краю, звязаныя гістарычным лёсам з Літоўскім Народам, вельмі спагадна адносімся да Літоўскага Народу. Доказам гэтага можа быць хоць-бы і тое, што ўвесь час мы падавалі весткі аб Літве, імкнучыся быць бесстароннімі, а ніколі, крытыкамі літоўскіх падзеяў. Аднак апошнія падзеі ў Літве змушаюць нас выказаць некалькі слоў проі цяперашняга літоўскага ўраду.

Перш-на-перш трэба ведаць, што цяперашні ўрад у Літве, так як цяперашні ўрад у Польшчы, дайшоў да ўлады пры помачы ўваружанай сілы. Пераважна ўсе ўрады, якія прыходзяць да ўлады карыстаючыся войскам, не зьяўляюцца ўрадамі народу—ўрадамі працоўных гушчаў: сялянства і работнікаў, а ўрадамі буржуазных класаў.

Вось урад праф. Вальдэмараса якраз зьяўляецца ўрадам наскрозь буржуазным, які ў сваёй палітыцы пэўне-ж не кіруецца інтарэсамі працоўных масаў, а інтарэсамі багатыроў. Нічога дзіўнага, што ў Літве часта ўзнікаюць рожныя беспарадкі, якія канчаюцца вострагамі і растрэламі.

На будучы там, на месцы падзеяў, нам даволі трудна дакладна разабрацца ў літоўскіх падзеях і затым астаўляем іх Літоўскаму Народу, каб ён сам найлепш зразумеў сваё палітычнае становішча і завёў у Літве такія парадкі, якія адказваюць інтарэсам літоўскага сялянства і наагул працоўным гушчам. Але разам з гэтым ня можам прапусьціць аднаго вельмі характэрнага факту, які гавора аб адносінах цяперашняга фашыстоўскага ўраду ў Літве да беларускага пытання. Газэта „Slowo“, у № 209 змясьціла выведы з праф. Вальдэмарасам у Жэнэве аднаго польскага карэспандэнта. На запытаньне польскага карэспандэнта: „Ці пан прафэсар, стоячы на грунце традыцыяў даўнейшай дзяржавы, Вялікага Літоўскага Княства, прызнае таксама цэласць Вялікага Княства“, літоўскі старшыня ўраду адказаў:

— „Тутка якраз рознімся з Палякамі. Мы ўважаем, што да пэўных рэчаў ужо вярнуцца немагчыма. Калісь Кіеў належыў да Літвы. Сяньня сфармаваньне ўкраінскай нацыянальнасьці амаль-што трэба прызнаць за факт дакананы, а існуе таксама наважная спроба стварэньня беларускай нацыянальнасьці, для якой сталіцай ёсьць сяньня Менск савецкі. Мы не ўважаем за магчымае для сябе рэвіндыкаваньне (вярнуць назад) гэтых зямель на аснове гістарычных правоў“.

Няма ведама, ці гэтыя словы былі зусім так выказаны, як гэта падае польскі карэспандэнт, аднак павуль няма іншай

Аб зьмене польскай канстытуцыі.

Учора адбылося паседжаньне паразумевачае камісіі Сейму і Сэнату для аканчальнага вырашэньня зьмены арт. 26 канстытуцыі. Пасля дыскусіі прынята гэты тэкст артыкулу:

„Сейм і Сэнат могуць разьвязацца і вызначыць тэрмін новых выбараў на аснове пастановы адной з гэтых палат, прынятай уставовай лічбай сяброў данай палаты. Адначасна ў абодвух выпадках з самога права разьвязаецца

і другая палата. Прапазыцыя аб разьвязаньні павінна быць падпісана ня менш як 1/3 часткай паслоў ці сэнатараў.“

Правілы гэтага артыкулу датычаць толькі палат выбраных першы раз на аснове канстытуцыі ад 17 мая 1917 году“.

Як ведама, урад проці гэтага артыкулу і затым у хуткім часе можам спадзявацца рожных нязвычайных палітычных падзеяў.

З Лігі Народаў.

На сабраньні Лігі народаў 15.IX разглядалася справа выбару Бэльгіі ізноў у склад Рады Лігі Н. нясталым сябром. Пры галасаваньні прапазыцыя не знайшла сабе кваліфікаванай большасьці і затым Бэльгію ня выбралі ў Раду. У сувязі з гэтым узрастаюць шансы Фінлянды на выбар у сябры Рады.

Другой справай якая разглядалася на па-

седжаньні была справа аружжа ў Вэтэрплатэ. Гэтая справа была ўжо вырашана Лігай у 1924 г. Цяпер Сэнат вольнага места Данціга падаў заяву ў Лігу Народаў аб зьмене першае пастановы.

На прапазыцыю Мін. Штэтэманна гэтая справа адложана на наступнае сабраньня Лігі Народаў.

Украінекі мэморыял.

У Жэнэву прыехала ўкраінская дэлегацыя Заходняе Украіны з мэтай падачы павадьру сабраньня Лігі Народаў Мэмарыялу падпісанага старшыней Украінскай нацыянальнай рады др. Аўг. Петрушэвічам. Мэмарыял пратэстуе проці таго, што каля 8 мільёнаў Украінцаў наперакор прынцыпу аб самастачаўленьні народаў, прымушаны жыць пад панаваньнем польскім, румынскім і чэхаславацкім. Мэмарыял азначае, што ўспомненьня дзяржавы адносна да Заходніх Украінцаў тасуюць палітыку ўціску ўгаліне янкова і этнічнай. Гэтая палітыка мае на мэце ўмежна-народаваньне Украінскага народу. Нават не пры-

трымліваюцца пастановы датычае нацыянальных меншасьцяў. Мэмарыял дамагаецца аўтаноміі для ўкраінскіх абшараў і рэвізіі пастановаў, на аснове якіх Украінцы наперакор волі былі ададзены пад панаваньне іншых дзяржаваў, а палуль што прынамсі дэтрыманьня пастановаў у справе нацыянальных меншасьцяў.

Вышэй пададзеная веста ўзята з польскіх газэт і затым няма зусім пэўнасьці, што яна ў дэталях адказвае запраўдасьці, бо Украінскі Народ, як і Беларускі імкнучыся толькі да незалежнасьці.

справаздачы аб гутарцы праф. Вальдэмараса, трэба лічыць, што яны адказваюць запраўдасьці. Рэч ясная, калі так, дык над сказами кіраўніка літоўскага ўраду нельга прайсьці моўчкі. Гэтыя сказы вельмі ярка характэрныюць адносіны цяперашняга буржуазнага літоўскага ўраду да беларускага пытання. Больш няпрыхільных адносінаў да беларускага адраджэнскага руху нельга і прыдумаць. Во што-ж могуць азначаць словы: „існуе наважная спроба стварэньня беларускай нацыянальнасьці“ ды яшчэ толькі „для якой сталіцай ёсьць Менск савецкі“?

Гэта-ж усяму сьвету ўжо ведама, што беларуская нацыянальнасьць створана ўжо раней чымся літоўская, што беларускі народ жыве ўжо вякамі і даўно ўжо выказаў свой нацыянальны твар. Аб гэтым усе дзяржавы ўжо ведаюць, ды на т аб гэтым гаворыцца ў Рыскім трактате (праўда, гэта трактат не для Беларусаў). Як варожа не адносяцца польскія ўрады да беларускага руху, аднак і яны прызналі існаваньне беларускай нацыянальнасьці ня толькі ў Менску, але і пад Польшчай—у Заходняй Беларусі. Доказам чаго могуць служыць хоць-бы языковыя ўставы выдадзеныя для заграшчы. Праф. Вальдэмарас інфармуе заграшчы аб беларускай нацыянальнасьці крыху запазыніўся, бо ўсе ўжо знаюць, што

беларуская нацыянальнасьць ужо даўно сфармавана. У мовах праф. Вальдэмараса, які ня прызнаў існаваньня беларускай нацыянальнасьці, і які сьведама зусім абмінуў 2 з паловай мільёны Беларусаў у Заходняе Беларусь, кажучы, што толькі ў савецкім Менску ёсьць проба стварыць нацыянальнасьць, Беларусы павінны бачыць выразную тэндэнцыю да разьвязаньня спору паміж Польшчай і Літвой бяз нас. Цікава толькі, што праф. Вальдэмарас хоча зрабіць з Заходняю Беларусью, забраць яе ўсю сабе, ці падзяліць з Польшчай? Толькі гэтыя два пытаньні могуць насоўвацца ў сувязі з гутаркаю старшыні літоўскага ўраду. Але Беларускі Народ ніколі ня згодзіцца, каб гэтыя пытаньні былі вырашаны па думцы праф. Вальдэмараса. У гэтай справе можна было-б забраць больш голасу, але з увагі на тое, што цяперашні буржуазны літоўскі ўрад не адказвае волі Літоўскага Народу, няма патрэбы гэта рабіць. Літоўскі Народ, як масы сяляства і работнікаў, пэўне-ж зусім інакш заглядаецца на справу беларускае нацыянальнасьці, трэба толькі дзівіцца адвазе кіраўніка літоўскага ўраду, які робіць палітычныя выступленьні шкодныя для Літоўскага Народу.

А Замежны.

3 жыцця Польшчы.

Соймавыя дэманстрацыі.

Як ведама, Прэзідэнт Рэчыпаспалітай склікаў Сойм у тэрміне на 3 дні пазьнейшым чым-ся гэта прадбачана канстытуцыйнай. У гэтай справе адбыўся конвэнт сэнэраў Сойму, на якім пастаноўлена, каб маршалкі Сойму і Сэнату ў гэтай справе злажылі Прэзідэнту пратэст. Дня 13-га верасня маршалкі Сойму і Сэнату падалі Прэзідэнту адпаведную дэкларацыю.

Паседжаньне Сойму.

На 19-га верасня вызначана першае паседжаньне Сойму. На парадку дня сойму маюць быць тры самыя справы, што меліся быць абгаварываны на паседжаньні Сойму ў ліпені, якое неадбылося з прычыны затышнення сесіі. Між іншым на парадку дня маюць быць такія справы: трэцяе чытаньне праекту ўставы аб вясковай воласьці, аб павятовых саюзах камунальных, аб распараджэньні Прэзідэнта аб прэсавым праве і аб распараджэньні Прэзідэнта аб распаўсюджваньні непраўдзівых вестак і зьявагі і інш.

Цікава, як урад пачне рэагаваць на праду Сойму.

Пратэст у справе пагвалчання правоў украінскай мовы.

У зьвязку з праекта новага распараджэньня Прэзідэнта Рэчыпасп. Польскэй у справе вядзеньня гандлёвых кніг і гандлёвай карэспандэнцыі ў польскай мове, Украінская Парлямантарная Рэпрэзэнтацыя выдала камунікат, якім рашуча пратэстуе проці пагвалчання правоў народнай мовы. У камунікаце сказана, што Украінскі Пасольскі Клюб з прычыны спынення соймавай сесіі ня можа змагацца з гэтым распараджэньнем дзеля чаго заклікае ўсе Украінскія гандлёвыя ўстан. да рашучага змаганьня з новай пробай пагвалчання правоў народнай мовы, бо гэты факт працівіцца 110 артыкулу польскай канстытуцыі аб правах нацыянальных меншасьцяў.

НАВІНЫ.

— Паседжаньне меставай Рады. На паседжаньні віленскай меставай Рады 7 г. верасня прынята пастанова, згодна якое, адну вуліцу ў Вільні назавуць вуліцаю „Гірша Лекерта“. Г. Лекерт—гэта віленскі работнік, які, яшчэ за часоў царскіх, стрэліў у віленскага губэрнатора Фон-Валя. За гэта Лекерт быў асуджаны на сьмерць і яго казнілі.

— Паседжаньне Цэнтральнага Камітэту Б. Х. Д. адбылося 9-га верасня, на якім разглядаліся розныя бягучыя справы.

— Беларускія лекцыі. 18 верасня мае адбыцца лекцыя ў в. Дзержыні Плюскай воласьці, Браслаўскага павету, а 25 верасня ў мястэчку Новы-Пагост.

Лекцыі будзе чытаць старшыня Браслаўскага Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры гр. К. Юхневіч.

— Беларускі Народны Тэатр Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры знаходзіцца цяпер у перыядзе рэарганізацыі. Запрошаны новы дырэктар тэатру, а таксама новыя жаночыя і мужчынскія сілы. За 2—3 тыдні тэатр мае ізноў паехаць на правінцыю.

— Спэтакль-вечарына ў Арлянях. Гурток Беларускага Інстытуту Гасп. і Культуры ў Арлянях ладзіць 24 верасня ў сваяй вёсцы беларускі спэтакль-вечарыну. Маюць быць згуляны: „Мікітаў лапаць“ і „Воты“. Пасья спэтаклю скокі.

— Беларускі Выбарчы Камітэт у Горадні. У сувязі з выбарамі ў меставую Раду ў Горадні заснаваўся Беларускі Выбарчы Камітэт. У Камітэт увайшлі беларускія работнікі на чале з гр. Карпюком.

Камітэт прыступіў да працы і маіцца правесці ў Раду каля 5—6 кандыдатаў.

— Сьледства ў справе „Грамады“. Паводле польскіх газет, сьледства ў справе арыштаваных паслоў і дзеячоў ужо закончана. Судовая справа мае разглядацца пасья ўлажэньня акту абвінавачаньня.

— Наваградскі судовы працэс. 15 г. м. у Наваградку выданы прысуд у справе 15 асоб, абвінавачаных у камсамольстве. Суд засудзіў 2-х на 2 гады дому паправы, астальных па 1 году кожнага, залічаючы 4—8 месяцаў прэвэнцыйнага вастрогу.

— Соймік у Глыбокім. Новы павятовы соймак у глыбокім, у які, няведама якім парадкам, прайшлі Палякі, выключыў са свайго складу трох Беларусаў, за тое, што яны некалі былі ў Грамадзе. Іншых матываў польскае „Slowo“ замесціўшае гэтую вестку не падало.

— Выключэньне паслоў з Украінскага Клубу. У сераду адбылося паседжаньне Украінскага Пасольскага Клубу, на якім, між іншымі справамі, разглядалася справа вышлішэньня часткі паслоў з „Сельробу“ проці іншых паслоў клубу. У рэзультате нарады пастаноўлена выключыць з клубу наступных паслоў: Кавіцкага, Макіўку, Чучмая, Братуня і Падгірскага, а таксама сэн. Пастэрнака.

— Перасаліў. У мінулую нядзелю рыхтаваўся прачытаць аж тры лекцыі кс. Леснабродзкі. Аднак-жа, калі зьвярнуўся ён да ўладаў на дазвол, дык выясьнілася, што справа — „nie do przujęcia“.

Перасаліў, дык і дазволу не атрымаў... Хоць лекцыі не адбыліся, але-ж рэкламу аб сабе, дык пашырыў.

Няхай-жа адкажа на гэта яго афіша: Уладзімір Леснабродзкі—быўшы генэрал расейскай арміі, а цяпер каталіцкі ксьндз. І вось, гэты п. Леснабродзкі, зьмяніўшы мундзер на сутанну, а праваслаўе на каталіцызм, проста, з нейкім здзічэньнем пачаў нападаць на праваслаўе.

А гэтым самым паказаў, што ён і пад сутаннай ксьндзе носіць салдацкую „шаблю“, замест хрысьціянскай любові.

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!

Што дзеецца ў сьвеце?

Аб Забурэньнях у Літве.

Літоўская Ковенская газэта „Jaunaks Ziņas“ даносіць, што да Міністра фінансаў, заступаючага пр. Вальдэмараса, да Міністраў Цэнтральных і вайсковых спраў прыбыла дэлегацыя з просьбай аб спыненні далейшых эгэкуцыяў у сувязі з бунтамі у Таўрогах. Апрача дэлегацыі левай партыі была дэлегацыя ад кабэт, якія дамагаліся ўласкавення нявінных афяр. Прэзідэнт Сметона дэлегацыі не прыняў.

Зямельная рэформа ў Літве.

Паводле вестак з польскіх газет у Літве праводзіцца і далей зямельная рэформа, на якой мэты забіраецца дворская зямля. У Ковенскай прэсе апублікована вестка наступнага зьместу.

„Управа Зямельнай Рэфармы інфармуе, што ў сьлетнім годзе будзе распарцелявана каля 40.000 га. дворнай зямлі. Забрана таксама некалькідзсят маёнткаў, якія будуць распарцеляваны на патрэбы ахвотнікаў. Яшчэ ў бягучым годзе маіцца правесці памеры гэтых двароў, у наступным прыступіць да парцэляцыі. Для ахвотнікаў прызначана каля 30.000 гек. Убудучым тады годзе ўсе ахвотнікі будуць мець зямлю. Рэформа будзе праводзіцца пакуль ня стануць падзеленымі ўсе маёнткі прызначаныя на парцэляцыю. Усе пагалоскі аб затрыманьні рэфармы ёсьць толькі справа людзей злоснай волі.“

Літоўскі Сойм на 35 паслоў.

Паводле новага праекту зьмены канстытуцыі ў Літве, Сойм мае складацца з 35 паслоў, замест цяперашніх 85.

Апрача гэтага, у канстытуцыі мае быць уведзены параграф, у якім сталіцай Літвы мае лічыцца Вільня.

Аб забойстве Савінкава.

Расейская газэта „Руль“, што выходзе ў Бэрліне зьмяшчае цікавы ліст вядомага латыскага сацыяліста Бруноўскага аб патаёмнай сьмерці Савінкава. Бруноўскі, які сядзеў у Маскоўскай чрэзвычайцы, а пасья быў выменены, піша, што прыезд Савінкава ў С.С.Р.Р. быў згары ўгавораны, а судовы працэс загадзедз інсцэнізаваны Савінкаў заключыў дагавор з прадстаўнікамі Г.П.У., абавязваючыся даць на судзе пэўнае прызнаньне на замену на пэўныя варункі. Гэтыя апошнія не былі большавікамі датрыманы і Савінкаў пасья працэсу астаўся ў вастрозе. Пачаў ён тады дамагацца выкананьня дагавору і напісаў да Дзержынскага. Баючыся ягонай энэргіі і ня хочачы выпусціць яго на волю, чрэзвычайка атрудзіла Савінкава і інсцэнізавала яго самогубства, выкідаючы мяртвае цела з 5-га паверку на вуліцу.

Землятрасеньне ў Крыме.

На поўдні Сав. Расеі адбылося землятрасеньне, якое прычыніла вялікія шкоды найбольш пацярпела м. Ялта, дзе каля 20% камяніц зусім разбурана.

Сярод людзей ёсьць афяры: 18 асоб забітых і 400 раненых. Сярод жыхараў Ялты панавала вялікая паника, усе кінуліся вьнеджаць з места.

ЯКУБ КОЛАС.

1)

ЧАСЬЦЬ ПЕРШАЯ.

I

На галіне
Пры даліне

Ліст на дрэве марна гіне:
Ліст зялёны, ды ўмірае
Ліпа, матухна старая.
Ой, сыночка свайго скіне.

Ён пахілы,
Ён нямілы,

У сям'і ня мае сілы:
Тым нялюбы, што адметны,
І браты з ім няпрыветны —
Мусяць лёс такі пастылы.

Пад каронай —
Парасонам

Ліпы пышна і зялёнай
Адзінокі колас жыта
Рос замкнёна і забыта,
Адарваны ад загона.

— Мілы браце!
У чужой хаце

Не нажыць табе багацьця —
Ліст сіротцы спагадае:—
І вясенька маладая
Для цябе — у вечнай страце.

— Так, мне трудна —
Тут нялюдна,

Я тут згіну неабудна,
Ды твой, лісьцік, лёс больш цяжкі:
Ты ў сваёй сям'і бяз ласкі,
Бы ня родны, а прыблудны.

— Ото-ж хлопец урадзіўся!

І ў каго-ж удаўся ён?
Ну, дуды ты ўтарапіўся?..
Лепш-бы ты ня жыў, Сымон...
Уй, няўклюдна, мухаморал!..
Грэх адзін з ім, адно гора.

Не адзін раз чуў папрокі
Ад бацькоў сваіх хлапчук.
А за што, за што нарокі?
З-за чаго той злосны гук?
І за вошта б'юць малага
І чапляюцца чаго?
Ну, скажэце: што благога
У тых забаўках яго?
Хіба грэх складаць казанкі
Або песенькі? Чаму?
Але-ж гэтыя сьпяванкі
Так і чуоцца яму:

„Я насыплю горку
Жоўтага пясочку;
Правяду разорку;
Беленькім кічкам.
Шу-шу-шу! — пясочак
Шурхнуў залаценкі.
Пясак — мой дружочак,
Дробненькі-драбненькі.
На пясочку зайкі
Кідаюць сьлядоцкі...
Ой, якія байкі
Баюць мне пясочкі!

Хіба-ж грэх казаць пра гэта?
Чаго-ж сvaraцца бацькі?
Песьняй сэрцайка сагрэта,
Казкай ясьняцца дзянькі.

„Мусяць я, дапраўды, ліха“,
Сам сабе казаў Сымон
І чагось сьмяяўся ціха
Ды сьпяваў, званіў, як звон,
Той стары, што са званіцы
Адбіваў таемны зык
Ды каціўся за крыніцы
І дзесь там жалобна нік.
А ён слухае — ні слоўка,
Бы застыне, бы засьне,
І сама сабой галоўка
Заварушыцца, кіўне
У тахт нейкім дзіўным сьпевам,
Што зьвіняць вакол яго,
І ласкаўчым паевам
Песьціць, гойдае ўсяго;
Аж захопіць дух блазнове
Нейкі радасны парыв,
І ў самоце-адзіноце
Песьні байкі ён тварыў.
У яго быў сьвет цікавы,
Свае вобразы, жыцьцё,
І ў душы яго ўсе зьявы
Сваё мелі адбіцьцё.
Ён і рэха сваё кліча
І размову вядзе з ім...
Меў яшчэ ён такі звычай —
Гаманіць з сабой самым.
На сьмех хлопца падымаюць:
— Вось дурубала, даўбня! —
І ў патыліцу штаўхаюць,
Бы ня хлопец, а шчана.
А ён нават не заплача,
Толькі голаву прыгне,
Як яго рука лядача
Неспанэўна штурханае.

Сымон Музыка.

Поэма.

Беларускай моладзі сваю
поэму прысьвячае.

АЎТАР.

Ад роднае зямлі, ад гоману бароў,
Ад казак вечароў,
Ад песень дудароў,
Ад сьветлых воблікаў закінутых
[дзяцей,
Ад шлоаху начэй,
Ад тысячы ніцей,
З якіх аснована і выткана жыцьцё
І злучана быцьцё і нябыцьцё, —
Зьбіраўся скарб, струменіўся
[няспынна,
Вясёлкавым ірдзеньнем мнесьпяваў,
І выхаду шукаў
Адбітак родных зьяў
У словах вобразах, у песнях
[вольна-плынных.
І гэты скарб, пазычаны, адбіты,
У сэрцы перажыты
І росамі абмыты
Дзяньніц маіх, дзяньніц маіх
[мінулых,
Для вас душою чулых,
Як доўг, як дар,
Дае пясняр.

Выведы з праф. Вальдэмарасам.

Польская газета „*Slowo*“ падае выведы свайго карэспандэнта ў Жэневе з праф. Вальдэмарасам — старшынёй ураду Літвы. Між іншым у гутарцы былі закрануты наступныя пытаньні.

— Ці Пан прафэсар — запытаўся карэспандэнт — сточы на гронце традыцыяў даўнейшай дзяржавы Вялікага Літоўскага Княства, прызнае таксама цэласць Вялікага Княства?

— Тутка, прашу Вас — адказаў праф. Вальдэмарас — розьнімае якраз з Палікамі. Мы ўважаем, што да пэўных рэчаў ужо вярнуцца не магчыма. Калісь Кіеў належыў да Літвы. Сёньня сфармаваньне ўкраінскай нацыянальнасьці трэба амаль што прызнаць за факт дакананы, існуе таксама паважная справа стварэньня беларускай нацыянальнасьці, для якой сталіца ёсьць сёньня Менск савецкі. Мы не ўважаем за магчымае для сябе рэвіндыкаваньне гэтых зямель на аснове гістарычных правоў...

— Якую сыстэму саюзу прадабача пан прафэсар для будучай літоўскай палітыкі?

— Будзем лепш казаць аб канстэляцыі палітычнай, а не аб саюзах, бо маеі праграмай

Арышты у Грэцыі.

Сьледам за аружымі пераваротамі ў цэлым радзе дзяржаваў у Грэцыі таксама падгатаўляўся палітычны пераварот. Улады ў апошнія часы заарыштавалі шмат афіцэраў, якіх абвіняюць у заговоры.

Землетрасеньне і паводна ў Японіі.

Апошнімі днямі ў Японіі здарылася вялізарная паводка і землетрасеньне. Паводка і землетрасеньне загубіла каля 5000 асоб, таксама прычыніла вялікія матэрыяльныя шкоды.

Гарачыня ў Амэрыцы.

У Амэрыцы, у цэлым радзе штатаў, пачае страшэнная гарачыня, якая даходзе да 100° па Фарэнг. Шоклы зачынены. У м. Чыкага памёрлі ад гарачыні 4 асобы, а ў Сан-Луі—2 асобы.

— Як даставаць дакуманты з ССРР.

У апошнія часы польскія ўлады ўстанавілі новы спосаб даставаньня дакумантаў асабістых з ССРР.

Асоба, што шукае сваіх дакумантаў, павінна пераслаць у міністэрства замежных справаў, консулярны дэпартамант, заяву з далучэньнем штэмплёўмарак у звычайнай суме. Міністэрства замежных справаў, на аснове заявы, абліча высокасьць аплаты, патрэбнай на пакрыцьцё коштаў адшуканьня патрэбных дакумантаў, аблічанай у амэрыканскіх даларах (3 далары за дакумант) і перашле заінтэрасаванай асобе адпаведнае пасьведчаньне, на аснове якога пэтэнт будзе магчы выслаць поштай проста да адпаведнага польскага кансуляту ў ССРР вызначаную суму ў эфэктыўных даларах.

У выпадку беднасьці пэтэнта, павінен ён да заявы далучыць паасьведчаньне аб убогасьці, на аснове якога мін. зам. сьр. будзе магчы дастаць дакуманты бясплатна.

ёсьць нэўтралізацыя Літвы. Нямецкія і расейскія ўплывы, больш-менш роўныя па сіле, спатыкаюцца, перацінаюцца ўзаемна ў Літве. Гэта, як у матэматыцы даўне сілы параліжуючыя самі сябе.

— А ўпадак Польшчы?

— Прычынай упадку Польшчы — адказаў прафэсар — была ўнутраная дэзарганізацыя.

— Згодзіцца пан прафэсар, што дэзарганізацыя гэта выклікана недахват абароннай сілы, а сёньняшняя абаронная сіла Літвы ў адносінах да Нямецчыны і Расеі таксама ня ёсьць вялікай.

— Сёньня ў ніводнай дзяржаве няма вельмі вялікай абароннай сілы. Нават у Францыі. Разьлічаем на тое, што ХХ стагодзьдзе ня будзе трываць у такім *balance of power*, як ХІХ ст.

За будучыню нашу будзь уважаць нэўтралізацыю Літвы, або магчыма балтыцкага саюзу, бо балтыцкі саюз, як цэласць яшчэ ня ёсьць адпаведнаю палітычнай сілай. Што да Польшчы, то мушу сказаць, што граніцы на ўсходзе, гэта не граніцы, але палітычнае пытаньне. Польшча ў 1922 і 1923 годзе, асабліва падчас акупацыі Рур, лятучела аб захопе Усходняй Прусіі. Сёньня гаворыцца скараць аб нечым іншым, аб адабраньні Польшчы Калідора і Сілезіі. Калі наступе рэвізія заходняй граніцы Польшчы, дык гэта мусе пацягнуць за сабою рэвізію яе граніц на ўсходзе...

— Ці пан прафэсар захоча сказаць мне сваё уражэньне аб пабыцьці ў Польшчы п. Гарбачэўскага і аб яго становішчы, што Вільня і Коўна становяць адзін народ?...

— П. Гарбачэўскага янаю надта даўно, ёсьць ён да глыбіны душы традыцыяналістам. У 1903 г. меў у Коўне лекцыю, у якой цьвердзіў, што Кракаў ёсьць больш літоўскім ад Коўна. З натуры гэта ёсьць артыст які часамі мае *coup de genie* (добрыя думкі) у палітычнай галіне, але палітыкам ня можа быць. Гэта ёсьць артыст. З Кракава выехаў, бо пасварыўся, і з Коўна хацеў выехаць бо таксама сварыўся.

— Мы чыталі, пане прафэсар, вестку аб афяраваньні п. прэзыдэнта Сьметоне кароны ад сялян каля Бірж. Ці гэта праўда?

— Не, гэты факт ня ёсьць праўдзівым. Затое літоўскі селянін з ахвотай жадаў-бы сабе мець караля, каб прынамсі прэзыдэнта пажыцьцёвага (да сьмерці) і не даверае заўсёдным выбарам.

— Ці пан прафэсар прадабача магчымасьць зьмены ладу ў Літве?

— Ня маем прэтэндэнта (ахвотніка). Кароль мусіў-бы быць чадавекам выдатным і крывёй зьвязаным з даўнейшай нашай дынастыяй. Такого ня маем і ня знойдзем...

— Ці пан прафэсар захоча сказаць мне нешта аб артыкуле кс. Радзівілла ў справе зямельнай у Літве?

— Зямельная рэформа была праведзена занадта шыбка, ня згодна з інтэрэсам самой Літвы. Сёньня ўжо разьбітых большых—гаспадарак назад склеіць не магчыма. Зямельная рэформа, калі ходзе аб ператварэньне вёсак у фэрмы, толькі што пачынаецца, але больш абшарніцкая зямля ня будзе забрацца...

Беларускі Народны Тэатр І.Г.І.К.

11 жніўня г. г. над Ляхавічамі засьвітала шчаслівая зорка—суды завітала, едучы з Баранавіч, трупа Беларускага Народнага Тэатру. Першы дзень артысты, пасья колькіднёвага выступленьня ў Баранавічах, адпачывалі. На другі дзень з самае раніцы пачалі вясці ператрактацыі з мейсцовымі ўладамі адносна памешканьня і тут выявілася ўсяагідная, нікчэмная, подлая, кратовая работа некаторых адзінак. Колькі каштавала крыві і кіраўніку і ўсім артыстам гэтае памешканьне! Саля пажарнай каманды была занята прыехаўшаю жыдоўскаю трупаю, дык заставалася толькі школа. Зьвярнуліся да кіраўніка школы, той адаслаў да войта, войта ня было ў воласьці прышлося чакаць на заўтра, заўтра з воласьці, ізноў паслаў ў школу, але кіраўнік школы пачаў круціць, вымагаючы запіскі ад войта, або каб войт прышоў сам, словам прышлося па разоў пяць, як „ад Анны да Каіфы“ абіваць парогі воласьці ды школы. Аж на трэці дзень, усуботу, здабыўшы амаль ня з бою памешканьне ўдалося наладзіць вечарыну. Глядзельнікамі былі заняты ўсе лаўкі, ня глядзячы на тое, што быў будні дзень, дык хрысьціяне напачаўшыся здавалася-б павінны былі-б адпачываць. Відаць шмат каго цікавасць перамагла Жыды ў гэты дзень папшлі на прадстаўленьне жыдоўскае трупы. Іграліся: „Дзядзька Якуб“ драма ў 2-х актах і „Чорт і Баба“ камэдыя ў 1-м акце, абедзьве Ф. Аляхновіча. Як адна так і другая п'еса прайшлі нязвычайна ўдала, памастацку ў поўным значэньні гэтага слова. У Ляхавічах ужо не адзін раз ладзіліся беларускія спектаклі, але ані разу не даходзілі да належнае вышыні, ведама агітарскія заўсёды былі недахопы: малая падгатоўка, недахоп спецыяліста кіраўніка—рэжысэра і ўсувайзі з гэтым: слабая інтанацыя, кепскія рухі многа абмылак у ігры і г. д. і г. д.

Вось прадстаўленьне Б. Н. Т. 13 жніўня дайшло да кульмінацыйнага пункту; тут заганнікі, адныя плюсы. Калі ішла драма ўсе з заміраючым сэрцам сачылі за гульнёю, за кожным словам артыстаў. Нат прадстаўнікі польскай інтэлігенцыі, якое трэба зацеміць было шмат, былі захоплены. Асабліва моцнае ўражэньне зрабіў канчатак 1-га акту, калі Якуб зарэзвае Андрэя; гэты момант так быў памастацку выкананы, што цэлая саля аж замерла, а звон нажа выпаўшага з рук Якуба адбіўся рэхам у душы кождага глядзельніка і таксама канчатак 2-га акту—маналёг Якуба, яго словы глыбока, глыбока запалі ў душу глядзельніка і на вачох некаторых кабет заблішчэлі сьлёзы. Адна нястача—драма „Дзядзька Якуб“ крыху малаватая, шчуплая, каб яна была абшырнейшая, больш распрацаваная—было-б, здаецца, лепшае ўражэньне. Ну, але гэта ня віна артыстаў. Камэдыя „Чорт і Баба“ прынесла мора сьмеху. Гэта жывы абразок з вясковага жыцьця, копіі якога спаткаеш на кожным кроку. Усе ролі і асабліва старое бабы знахаркі выкананы надта ўдала, вельмі натуральна. Гэтая п'еса апроч сьмеху прыносіць маральную карысьць глядзельнікам.

На далейшую праграму складаліся хор

Адбяжыць, бядак, у страсе,
Разважаць пачне тады:
Можа ён у гэтым часе
Натварыў якой бяды?
Мо' зьяважыў ён старога?
Мо' на ўсіх пашоў адзін?
І ня ведае нічога, —
Ні праступку, ні прычын.

Так, і праўда: непадобны
Быў Сымонка да другіх:
Гэта быў хлапчук асобны.
У яго вачох жывых
Думка нейкая бліскала,
Утаропіцца, глядзіць,
І на губках сьмех, бывала,
Заблукае, задржыць;
Пазірае і ўнікае —
Так аддасца марам ён,
Ды зьянчэўку запытае:
— Чаго, мама стогне звон?
О, звон гэта быў цікавы,
Нязвычайны звон, стары.
Пра якія-ж гэта справы
Ён там бомкае ўгары?
Чаго так у засмучэньні
Будзіць там тья лясы?
І Сымонка ў захаленьні
Ловіць звону галасы,
Бо як толькі звон зазвоніць
Як завойкае ўвышы, —
Адгукнуцца, загамоняць
Струны ўсе яго душы.
Сэрца ў хлапчыка заб'ецца,
Сам увесь ён задржыць,
І сама душа, здаецца,
Усьлед звону палаяць, —

Так узрушыцца хлапчынка,
І тады нібы праз сон
Штось мільгнецца на хвілінку,
Але што — ня ўцяміць ён
І ня можа даць назовы,
Што чуваць у тызванох,
Бо ўлавіць там сэнсу мовы,
Адгадаць яе ня мог,
Але чуў ён, чуў душою
Сэрцам чуткім і жывым
У тым звоне штось такое,
Што жыло і ў ім самым.
Ды ніхто ня знаў тых струнаў,
Патайных ніцей душы,
Што злучаюць гук пярэнаў
З немым голасам цішы,
Бо і ў гэі цішы зацятай
Ёсьць і голас і свой твар,
Рознастайны і багаты,
Поўны музыкі і чар.

Бедны хлапчык быў загнаны.
У бацькоў вялюбю сын,
Бо відочныя заганы
І меў толькі ён адзін.
Не такі, як усе дзеці,
Нейкі вырадак, дзіўны,
Нёс віну за ўсё на сьвеце,
Вінаваты бяз віны.
З ім і дзеці ня дружилі,
Ня прыймалі да гульні,
І ў самоце прахадзілі
Веснавыя яго дні.
І любіў ён адзіноту,
Бо так лепей было жыць:
Тут ён мог сабе ў ахвоту
Песьні пець і гаманіць.

Вось улетку дык раздолына:
Выйдзе з хаты ў поле, луг;
Цёпла ўсюды і прывольна,
Сонца многа, чысты дух.
На каменчык сядзе ў збожжы,
Ія схісьнецца і маўчыць,
Ловіць сэрцам сьпеў прыгожы,
Як жытцо загаманіць,
Як зазвоняць, заіграюць
Мушкі, конікі, жучкі,
І галоўкай заківаюць
Засьмяюцца васількі.
Сьпеў у сэрцы адклікаўся,
І так добранька было,
Што Сымонка сам сьмяяўся,
Ўсё сьмяялася, цьвіло.
Заміраў тады хлапчынка,
І здавалася яму,
Што ён знае, як травінка
Сваю думае думу,
Што гаворыць жытні колас,
І аб чым шуміць ячмень,
І чаго сьпявае ўголас
Мушка, конік, авадазень,
Што ўгары над срэбрам жыта
Пяе жаваранак той
Так прыгожа-самавіта,
І зачым у высь блакіту
Ідзе ветрык пехатой,
У высь тую, дзе хмурынкі
Над зямлёй плятуць вянкы...
Ці-ж ня мілыя часінкі?
Ці-ж ня слаўныя дзянькі?
Замляваў увесь Сымонка,
Як увосень жураўлі
Крык музычны роняць звонка

Над прасторами зямлі.
Шнур жывы, загнуты крукам
Ледзь чарнееца ўгары,
І ўсё стада з сьмелым гукам
Журавель вядзе стары;
Пльўка, згодна ходзяць крылы,
Як адно, у тахт адзін —
Пакідаюць край свой мілы,
Родны кут глухіх лядзін.
Шнур зьнікае, тоне ў багне
Мора сіняга нябёс.
У прастор і хлапчык прагне:
Там другі напэўна лёс.
І ён доўга, нярухомы,
Там стаіць і ўсё глядзіць
У край сьветлы, невядомы,
Дзе зьнікала тая ніць
Вольных пташак на ўсю зіму...
Ну, прашчайце да вясны!..
Поле, неба прад вачыма
І ўжо крыкі ня чутны.
Так і жыў ён, гадаваўся,
Бы пры сьцежцы той гарох.
Сам з сабою забаўляўся,
Бегаў, бавіўся ў палэх
І размовы вёў з жытамі,
І складалаў ён песьні дню,
З матылькамі, бы з братамі,
Час дзяліў свой і гульню.

(Далей будзе).

скокі. Пасья кароткага антракту выступіў у нацыянальных вопратках хор. Пасья двух трох нумароў уся публіка была здзіўлена ачарована. Гэтая простая мужыцкая песня, а пры ўмелым выкананні, колькі мае характава, багацьця мілагучнасьці і чару! Якія багатыя і разнародныя мелодыйны-тоны, зыкі гукі, напевны Потым у вельмі прыгожых вопратках артысты! з „шыкам“ скачуць нашу родную „лявоніху“. І тут, якое характава. Можна смела сказаць, палажыўшы руку на сэрца, што наша, простая „лявоніха“ ні сколькі ня ўступае новамодным танцам.

Вельмі добра, што Б. Н. Т. заглянуў у Ляхавічы. Якія трупы сюды ўжо не прыезджалі і жыдоўскія, польскія, расейскія і ўкраінскія і толькі сваёй да гэтуль ня бачылі. Аж урэшце дачакалі гэтага сьвята. Б. Н. Т. сваімі ўмелымі мастацкімі выступленьнямі служыць доказам, сьведчыць, што мы жывём, маем сваю літаратуру, гісторыю, а нашай мове, песні, тэатры, вопратцы знаходзіцца адпаведная пашана ў нас самых і ў другіх народаў, якія маюць, або хочаць мець з намі добрыя адносіны.

Глядзельнік.

Гаспадарскі аддзел.

Лягчаньне (выкладаньне) жывёлы.

Надходзе восень. У шмат якіх гаспадароў прыходзіцца лягчаць (выкладаць) самцоў. Гэту апэрацыю ў нас на Беларусі выконваюць асобныя вандруючыя канавалы, або самыя гаспадары. Ня маючы адпаведнага зьнання, як канавалы—самавучкі, гэтак і гаспадары ня прытрымліваюцца тых прыміўных (простых) правіл, якія тут неабходны. Дзякуючы гэтаму прылягчаньні жывёлы ў гаспадарцы часта зьяўляюцца няшчасныя выпадкі, ад якіх можна лёгка асьцерагчыся, калі мы будзем прыступаць да гэтай апэрацыі тады, калі ўявім, што вымагае тэхніка лягчаньня.

Каб дапамагчы нашым сялянам у гэтай справе, мы ў гэтым нумары пастараемся асьвятліць гэтае пытаньне з навукавага пункту гледжаньня, ужываючы спосабы, даступныя па сваёй прастаце нашаму сялянству.

Лягчаць звычайна тых самцоў, якіх: 1) ня думаюць пакідаць на племя; 2) якіх пакідаюць для працы; 3) вельмі злых і неспакойных і 4) тых, што маюць пакідаць на зарэз.

Баранаў лягчаць дзеля таго, каб на іх была танчэйшая, раўнейшая і пякнейшая воўна. Сабак — каб былі алы і пільнаваліся двара. Казлоў — каб давалі лепшую воўну і не сьмярдзелі. Апрача таго можна лягчыць і пеўняў, ад чаго мяса іх смашней і цэвіцца даражэй.

Цяпер пачалі шмат дзе лягчыць і саміцак, пераважна сьвінак. Вылягчаньня сьвінкі лепш растуць і адкармливаюцца. Так сама выкладаюць кароў калі яны даюць найбольш малака (пасьяля трэцяга цяляці), і тады яны некалькі гадоў падрад ня зьменьшваюць малака; а калі ў такое каровы стане менш малака, тады яе гадуець на зарэз і мяса ад лягчовых кароў бывае вельмі смачнае і прадаецца па высокай цане. Вядома, што лягчаньне саміцак рызыкаўна і лепш гэту апэрацыю даручыць не канавалам—самавучкам, а ветэрынарам.

У нас на Беларусі выкладаюць жывёлу рознымі спосабамі, пераважна-ж з дапамогаю „ляшчотак“, за апошнія гады для лягчаньня пачалі ўжываць асобны струмант—дацкія ціскі, або „эмаскулятар“.

Лягчаньне гэтым спосабам адбываецца скараў усяго, праз 1/4—1/2 гадзіны, жывёла не адчувае такіх цяжарнаў, як пры іншых спосабах, і ня бывае вялікага або і зусім ніякага крыватуку.

Сяляне не павінны згаджацца лягчаць жывёлу пад час, калі на вёсцы ці ў ваколіцы ёсьць заразлівыя хваробы. Ня трэба лягчаць і пад час вялікае гарачыні, бо ўсялякую жывёла зьявіцца праз дзень, у ране ў гэты час больш зьяўляецца гной, досіце марудна гоіцца і часта прыкідваецца так зв. грыбавік селявага ходу. Ня варта лягчаць жывёлу хворую, а таксама ня варта рабіць гэтае апэрацыі і занадта старое жывёле.

Найлепш лягчаць жарабкоў двух гадоў. Вельмі рана (да 1 году) выкладаць коні шкодна, бо гэтыя коні хоць і бываюць дыбатыя, але астаюцца маласільнымі, бо ў іх не разьвіваецца як трэба прырэдняя частка корпусу, дзеля чаго яны часта бываюць вузкагрудыя. Парасят лепш лягчаць маладымі, — паміж 2—5 месяцамі.

Найлепш рабіць лягчаньне вясною або ў восень. Перадтым, як пакладаць жывёлу, ня можна яе добра накармливаць. Калі будзе жарабка выкладаць раніцай, дык з вечара лепш не даваць яму зусім нічога есьці.

Пад той час, калі лягчаць жарабка, ці ін-

шага самца, трэба пільнавацца, каб апэрацыю рабілі, як магчыма чысьцей: каб струмант быў чысты, добра прамыты ў вары і ў рашчыне карбоўкі ці крэаліны, каб сама жывёла была добра вымыта жлеўткам з мылам, каб жывёла была паложана на чыстую падцілку, каб рукі таго, хто будзе рэзаць, былі добра вымыты з мылам і ў карбоўцы аж па локці, каб усё прамежжа таксама было вымыта з мылам і аліта карбоўкам і г. д. Лягчаць варта дзе—небудзь у зацішку (напр. у гумне, на таку), а не на прасторы, каб у рану не наляцела пылу і ўсякага бруду.

Пасья лягчаньня жывёлу трэба па магчымасьці менш турбаваць, пакуль зусім не загоіцца рана. Можна зьлёгка праезджаць, каб конь не застаіваўся і праціраў па троху пухліну. Рану ад падрэзу трэба даглядаць, як звычайную рану, пры гэтым добра ўжываць мазь з крэаліны, каб мухі не садзіліся на рану. Калі-ж рана доўга ня гоіцца, або з яе пачне цячы гной, або калі будзе заўважана якое-небудзь аслабленьне—дык трэба зараз-жа зьявіцца да ветэрынара за парадаў.

Сярод жывёлін-саміц найбольш практычнае значэньне мае толькі лягчаньне сьвінак, каб паскорыць адкорм іх. Лягчоныя сьвінкі лепш ядуць і ня трэбуюць кнура. Найлепшая пара году для лягчаньня сьвінак—гэта вясна і восень. Найлепшы ўзрост жывёлы—ад 6 тыдняў да 2—3 месяцаў.

Пеўня (пятуха) лягчаць, каб надаць мясу далікатны смак і павялічыць адкорм. Лягчоны певень (кашлун) шмат есьць і вельмі хутка адкармливаецца. Вагі ў кашлуна заўсёды на 1 1/2—2 ф. болей, чым у нелягчоных. Найлепш лягчыць пеўняў на 3—4 месяцы, у красавіку і ў верасьні.

П. В.

Весткі з Краю.

Выбары ў Радашквічах.

Радашквічы, адно з большых мястэчак у Заходняй Беларусі ляжыць цяпер на самай граніцы. Места мае сваю камунальную маёмасьць і ўпраўляецца магістратам. Як толькі прышла польская ўлада зараз пачала заводзіць свае парадкі. Праз увесь час ня было дагэтуль ніякіх выбараў у магістрат, усеі гаспадаркай бескантрольна кіравалі вызначаныя старастай бурмістры і лаўнікі.

Жыхары места некалькі раз падавалі заявы да ўладаў аб вызначэньні выбараў і толькі цяпер 4-га верасьня адбыліся першыя выбары ў меставую Раду. Выбары прайшлі даволі спакойна. З пяці сьпіскаў кандыдатаў прайшлі наступныя радныя:

Са сьпіска № 1: (жыдоўскага) 1. Бампіль Г., 2) Жукоўскі Сым., і 3) Танхелевіч Іс.; Са сьпіску № 2 (мяшчане каталікі-Беларусы): 1) Руткоўскі М., 2) Аўдэцкі Л., 3) Ганіч П., і Залескі І.; Са сьпіска № 3 (жыдоўскі): 1) Ізыгзон Т. і 2) Кагановіч Э.; Са сьпіска № 4 (праваслаўныя і бабтысты—беларусы і жыд.): 1) Крачкоўскі Андрэй, і 2) Слоўшчэр М.; Са сьпіску № 5 (Польскі): 1) кс. Гудэйко Б.

Такім чынам новая рада складаецца з 5 Беларусаў (з 2 і 4-га сьпіску, — 6 Жыдоў (з 1-га, 3-га і 4-га сьпіску) і 1-го Паляка (з 5-га сьпіску).

Трэба прызнаць, што выбарная акцыя вялася даволі мала арганізавана. Каб мяшчане Беларусы не падзяліліся на 2 сьпіскі і частка іх галасоў не пайшла за польскі сьпісак, дык можна было-б спадзявацца для мяшчан 7 мандатаў. Пры наступных выбарах павінна быць больш арганізаванасьці.

Але і цяперашнія выбары далі зусім задавальваючыя вынікі. Трэба толькі пажадаць новай радзе выбраць свайго добрага бурмістра і завясьці лепшыя парадкі ў магістрате.

Тутэйшы.

Хвароба.

(Пружаншчына).

Ужо блізка год будзець, як прыехаў з Галіччыны і пасяліўся ў в. Сашыцы нейкі падоараны тып—М., ён выбраў сабе сялібу ў самым канцы вёскі, дзе зрабіўшы сабе хатку, нейкі час займаўся шавецтвам.

Праз кароткі час вясковая моладзь заўважыла, што да гэтага панка вельмі часта па вечарах пачалі ездзіць і хадзіць паліцыянты (да тае пары яны былі мілымі госьцямі „пана“ К.).

Калі М. дазнаўся, што „інтарэсы“ яго з „панамі“ выкрыты, дык пачаў,—каб знайсці давер у вясковай моладзі,—перадаваць ёй, што паліцыя яму прапанавала, за добрую нагароду, быць вясковым шпікам і г. д., „быццам ён ня толькі не згадзіўся, але-ж вась, пад вялікім сакрэтам(!), перадаець вясковым хлапцам“.

Ну, ведама-ж, хлапцы паслухалі, падзякавалі і як раней, трымалі сябе далёка ад гэтага

панка, і як ён ні стараўся, дык ня мог адабыць сярод іх сабе прыхільнікаў.

Але вась, апошнія часы дзеецца нешта дзіўнае.

Каб мець хлеб селяніну, трэба працаваць на гаспадарцы ад раніцы да вечара, а „панок“ М. з раніцы да вечара, то ходзіць дзе-коледы, то ляжыць сабе дома і нет-нет ды і паедзе да Пружаны „па інтарэсах“, а прыехаўшы... то залаты загарак сабе прывязець, то абноўку, то абоі ў хату, ды і ці мала яшчэ чаго, а па вечарах (цяпер вечарамі гуляець моладзь аж за поўначы) ходзе на ўсей вёсцы і падхпіўшы якога хлапца падгаварваець яму тое ды сёе. Тлумачыць, як можна ўцячы ў Расею, ды каго там прыняць могуць, ды ці ня думаець хто туды...

— Хвароба, як ёсьць—грамадзкая хвароба,—але лекі ад яе ёсьць і вельмі лёгкія для селяніна, бо ня патрабуюць грошай:

— Пагарда і... асьцярожнасьць.

Нятутэйшы.

Сабака сабаку не зачэпіць.

(Пружаншчына).

Калі ў каго коледы, праходзячы па вёсцы паліцыянт заўважыць на двары ня прывязанае шчанё, дык ураз-жа пратакол; ураваць можа толькі хіба адна сьвятая ўсемагутная „бу-тэлька“.

А вась ідуць да мястэчка Сельца праз быўшы маёнтак „Селец“ дзе цяпер цэлая свора асаднікаў вайсковых, ня можна адагнацца ад цэлых дзесяткаў асадніцкіх сабак, якія цябе абступяць сьпераду і ззаду. Але паліцыянты гэтага ня бачаць.

І як толькі гэныя кручкі з блішчачымі гузікамі самі могуць прайсьці?

І чаму гэта асаднікам даецца гэтакія льготы?

Здаецца-ж канстытуцыя, быццам раўняе ўсіх грамадзян?! Ці можа асаднікі не грамадзяне, калі выкананьне закону для іх ня зьяўляецца абавязкам.

Оса.

У сувязі з рэарганізацыяй Беларускага Народнага Тэатру патрэбны жаночыя сілы.

Кандыдаткі павінны мець здольнасьць да сцэны, добры голас для пяньня ў хоры, а таксама іншыя варункі прыгожыя.

Зварачвацца на адрэс: Вільня, Завальная 6—5, Беларускае Інстытут Гасп. і Культуры.

Фруктовыя дрэвы (прышчэпы) і ягадныя кусты,

выгаданыя на месцы ў садаводстве „Мазалёва“ МОЖНА ТАМ КУПІЦЬ У ВЯЛІКІМ ВЫБАРЫ.

Заказы прыймаюцца:

Вільня Завальная 6—2,

а таксама на месцы ў садаводстве.

— Цэны даступныя. —

Беларуская Кнігарня С. Т. СТАЊКЕВІЧА

Вільня, Вострабрамская вул. № 2.

Прапануе на школьны год розныя падручнікі, рэдні польскіх і беларускіх пачатковых і сярэдніх школ, а таксама ўсе пісьменныя прылады, як: шпыткі, алаўкі, брульёны і шмат іншых рэчаў.

Заказы высылаюцца па атрыманыя належных грошай, або задатку ня менш трэцяй часткі. Выпаўненьне хуткае і акуратнае.

НА ШКОЛЬНЫ СЭЗОН

Беларуская Кнігарня „ПАГОНЯ“ прапануе

ПАДРУЧНІКІ для беларускіх і польскіх пачатковых і сярэдніх школ. Кнігарня прадае на месцы і высылае на правінцныя кніжкі, шпыткі і ўсялякія пісьменныя матэрыялы.

— ЦЭНЫ САМЫЯ НІЗКІЯ. —

Пры высілцы наложным коштам (за залічэньнем) патрэбны задатак ня менш за 50 гр.

Беларуская Кнігарня „ПАГОНЯ“
Вільня, Завальная вул. № 7.